

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT
กองจัดการคุณภาพน้ำ

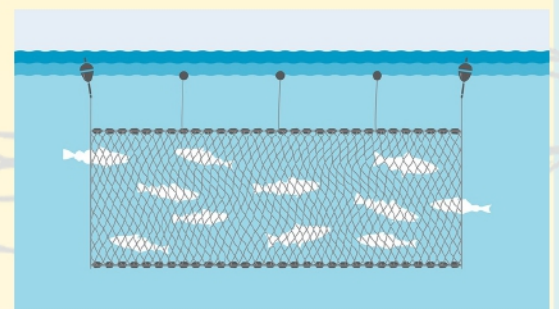
การเก็บตัวอย่างปลาในแหล่งน้ำตื้นโดยใช้อวนติดตา

การเก็บตัวอย่างปลาในแหล่งน้ำตื้นเป็นการติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษที่มีต่อปลาในแหล่งน้ำตื้น โดยในครั้งนี้จะมาแนะนำการใช้อวนติดตาเป็นเครื่องมือในการเก็บตัวอย่าง

อวนติดตา...คืออะไร?

อวนติดตา หรือ ข่าย (gillnets) เป็นเครื่องมือประมงที่มีลักษณะเป็นผืนอวน คล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า วิธีการจับอาศัยหลักการให้ปลาวายมาชนกับเนื้ออวนแล้วอวัยวะส่วนใด ส่วนหนึ่งของปลาจะติด หรือพันกับเนื้ออวน ปลาจึงจะถูกจับ

วิธีใช้อวนติดตา

วางเป็นแนวตรงขวางทางเดินสัตว์น้ำโดยปล่อยผืนอวนทิ้งไว้ให้สัตว์น้ำว่ายชนตาอวน หรือวางอวนปิดล้อมสัตว์น้ำ แล้วทิ้งไว้ระยะเวลาหนึ่งจากนั้นจึงจะนำเก็บอวน

เคล็ดลับ!

- วางอวนในแนวทแยงมุมกับตลิ่งเพื่อดักปลาที่ว่ายตามแนวตลิ่ง
- อย่ายืนอยู่ใกล้อวนเกินไปเนื่องจากการเคลื่อนไหวจะทำให้ปลาตกใจและหนีไป
- เมื่ออวนขึ้นมาให้ตรวจสอบจนแน่ใจว่าถึงอวนขึ้นมาจากจุด ตรวจสอบแนวอวนหรือตาข่ายเส้นล่างและดึงตุ้มถ่วงน้ำหนักขึ้น เนื่องจากปลาอาจติดอยู่บริเวณนี้
- ระมัดระวังขณะปลดปลาออกจากอวน อย่าดึงอวนที่ติดอยู่ในช่องเหงือกปลา เนื่องจากอาจทำให้ปลาเกิดบาดเจ็บได้
- ปลาหลายชนิดมีเงี่ยงที่หลัง จึงควรระมัดระวังและสวมถุงมือเพื่อป้องกันการบาดเจ็บ
- นำกรรไกรหรือมีดติดตัวไปด้วยเพื่อตัดอวนกรณีไม่สามารถปลดปลาออกได้ โดยตัดตาข่ายให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

บันทึกข้อมูลที่สำคัญของตัวอย่างปลา

- ระบุชนิดพันธุ์ปลา หากไม่แน่ใจหรือไม่สามารถระบุได้ ควรบันทึกภาพถ่ายไว้และทำการค้นหาในภายหลัง โดยหันหัวปลาไปทางซ้ายของภาพถ่าย
- วัดความยาวทั้งหมดของปลา จากปากถึงสุดปลายหาง
- ชั่งน้ำหนักตัวอย่างปลา
- เวลาที่จับปลาได้

เอกสารอ้างอิง

1. <http://score.dnr.sc.gov/kimpro10/files/uploads/Fish%20Sampling%20Manual%20Final%201213.pdf>
2. <https://www4.fisheries.go.th/local/>
3. <https://www.mca.org/what-we-are-doing/our-approach/fishing-methods-and-gear-types/gillnets>
4. http://www.ubu.ac.th/web/files_up/08f2013041716043061.pdf